

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 15C/59/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7114202383
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Slobodníková
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2016:7114202383.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudkyňou JUDr. Ivetou Slobodníkovou v právnej veci žalobkyne: E. P., X.. XX. X. XXXX, L. Y. F., R. X. Č.. XX, za účasti vedľajšieho účastníka: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Nám. Legionárov č. 5, Prešov, IČO: 421 76 78, proti žalovanému: PROFI CREDIT SLOVAKIA, s.r.o., Pribinova č. 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zastúpenému Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., Kubániho č. 16, Bratislava, o určenie neplatnosti dohôd o zrážkach zo mzdy a o ochranu spotrebiteľa

rozhodol:

U r č u j e , že Dohoda o zrážkach zo mzdy dlžníka č. 8300044369 zo dňa 15. 12. 2011 uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným je neplatná.

U r č u j e , že Dohoda o zrážkach zo mzdy dlžníka č. 8300044370 zo dňa 19. 12. 2011 uzavretá medzi žalobkyňou a žalovaným je neplatná.

Žalobkyni náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť súdny poplatok vo výške 99,50 Eur na účet Okresného súdu Košice I do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

Žalobkyňa sa žalobou doručenou na tunajší súd dňa 29. 1. 2014 domáhala vyslovenia neplatnosti Dohôd o zrážkach zo mzdy č. 8300044369 zo dňa 15. 12. 2011 a č. 8300044370 zo dňa 19. 12. 2011. Žalobkyňa v návrhu uviedla, že so žalovaným uzavrela úverový právny úkon, ktorý sa stal právnym rámcom na poskytnutie finančných prostriedkov žalobkyni. Išlo o spotrebiteľskú zmluvu, Zmluvu o revolvingovom úvere č. 8300044369, č. 8300044370. Zmluva je problematická a neudržateľná. V zmluve sú okrem iného neprijateľné podmienky a ustanovenia v rozpore s § 54 ods. 1 a ďalšími kogentnými ustanoveniami zákona (neprijateľná rozhodcovská doložka, sankčné poplatky, pri podpise zmluvy absentuje údaj o RPMN, prekročená základná úroková sadzba, dohoda o zrážkach zo mzdy a podobne). Súčasťou typovej formulárovej zmluvy, ktorej znenie bolo vopred pripravené zo strany veriteľa, je aj dohoda o zrážkach zo mzdy. Žalovaný napriek spornosti veci požiadal zamestnávateľa žalobkyne o vykonávanie zrážok zo mzdy.

Žiadosť veriteľa zamestnávateľovi žalobkyne o vykonávanie zrážok zo mzdy žalobkyňa preukázala listom zo Zmluvy č. 8300044369 zo dňa 27. 9. 2013, zo Zmluvy č. 8300044370 zo dňa 27. 9. 2013. V žalobe žalobkyňa ďalej poukázala na okolnosť, že inštitút dohody o zrážkach zo mzdy nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu, ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstve. Výška pohľadávky síce môže mať oporu v zmluve. Pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia súdu alebo inej objektívnej inštitúcie, je relevantné ex offo súdne preskúvanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky

nedokáže vyhodnotiť podľa stanoviska Súdneho dvora. Ochrana pred nekalými podmienkami sa má poskytnúť obdobne, ako to vyžadujú vnútroštátne pravidlá verejného poriadku (bod 50 uznesenia Súdneho dvora EÚ C-76/90 POHOTOVOSŤ proti F.).

Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení doručenom súdu dňa 27. 2. 2014 namietal naliehavý právny záujem žalobkyne. Žalobkyňa v podanej žalobe nespochybňuje platnosť hlavného záväzku vyplývajúceho zo zmlúv o revolvingovom úvere ani nenamietala platnosť zmlúv o revolvingovom úvere. Namietala dohodnutý spôsob splácania dlhu. Určením neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy sa spor nevyrieši, len sa posunie do inej roviny. Úplné odstránenie sporu by mohla žalobkyňa vyriešiť len žalobou na určenie platnosti, resp. neplatnosti zmluvy o revolvingovom úvere. Žalovaný dohodu o zrážkach zo mzdy považuje za platný právny úkon, ktorý obsahuje všetky náležitosti podľa § 551 Občianskeho zákonníka, pričom pohľadávka, na uspokojenie ktorej mali byť vykonávané zrážky zo mzdy, bola presne konkretizovaná. Dohodu o zrážkach zo mzdy urobila žalobkyňa slobodne, vážne, určite a zrozumiteľne a úkony mali zákonom predpísané náležitosti. Z vyššie uvedených dôvodov žiadala, aby súd žalobu zamietol.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi obsiahnutými v spise, vypočítaním žalobkyne a zistil tento skutkový stav:

Žalobkyňa a žalovaný uzavreli Zmluvu o revolvingovom úvere č. 8300044369 dňa 15. 12. 2011, na základe ktorej bol žalobkyne poskytnutý revolvingový úver vo výške 1 500,- Eur a Zmluvu č. 8300044370 dňa 19. 12. 2011 s výškou poskytnutého úveru 1 500,- Eur, so splatnosťou úveru 12. mesiaca/2019, s mesačnou splátkou 80,37 Eur, ročnou úrokovou sadzbou 70,01 %, priemernou RPMN za úver 45,66 Eur, predpokladanou RPMN úveru po poskytnutí revolvingu 63,32 Eur, ročnou úrokovou sadzbou revolvingu 76,21 Eur. Zároveň dňa 15. 12. 2011 bola uzatvorená Dohoda o zrážkach zo mzdy k zmluve č. 8300044369 a dňa 19. 12. 2011 Dohoda o zrážkach zo mzdy k zmluve č. 8300044370.

Listom zo dňa 27. 9. 2013 požiadal žalovaný zamestnávateľa žalobkyne Železnice Slovenskej republiky o zrážky zo mzdy na základe uzatvorených dohôd o zrážkach zo mzdy dlžníka.

Z výpovede žalobkyne súd zistil, že v roku 2011 si žalobkyňa zobrala pôžičku od žalovaného z rodinných dôvodov. Keď sa spojila so Združením na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, poradili jej, aby podala žalobu na súd. Jej sestra mala dlžoby, ktoré žalobkyňa potrebovala vyrovnať, lebo ich platila len z invalidného dôchodku, ktorý mala vo výške 180,- Eur. Sumu 1 250,- Eur dostala na jednu zmluvu o úvere s tým, že hneď jej stiahli 250,- Eur. Zamestnávateľ žalobkyne jej začal zrážať tieto zrážky až do rozhodnutia súdu o predbežnom opatrení. Následne bola istina splatená na oboch zmluvách, ale aj napriek tomu zrážky pokračovali ďalej.

Na návrh žalobkyne súd uznesením o nariadení predbežného opatrenia zo dňa 30. 1. 2014 č.k. 15C/59/2014-75 uložil žalovanému povinnosť zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 15. 12. 2011 č. 8300044369 a Dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 19. 12. 2011 č. 8300044370.

Podľa § 551 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia. Proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila.

Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti

ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Smernica Rady 93/11 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami a zväžiť, či spotrebiteľská zmluva obsahujúca nekalé podmienky obstojí ako celok (článok 6). Cieľ je garantovať vyššiu kvalitu života bežných ľudí (rozsudok Mostaza Claro, bod 37, Asturco bod 51).

Zákon č. 150/2004 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 40/1964 Zb. v znení neskorších právnych predpisov zakotvil s účinnosťou od 1. 4. 2004, t.j. pred uzatvorením sporných dohôd do nášho právneho poriadku inštitút spotrebiteľských zmlúv. Zmyslom ochrany spotrebiteľa je ochrana osôb, ktoré sa zúčastňujú na právnych vzťahoch trhového hospodárstva, avšak nie kvôli dosiahnutiu zisku. Charakteristickou črtou európskeho spotrebiteľského práva je ochrana slabšej zmluvnej strany a stieranie hranice medzi právom súkromným a verejným. Návrh zmluvy býva často pripravený na predtlačení tlačivách a spotrebiteľ nemá možnosť žiadnym spôsobom zmeniť ich obsah, nemôže vyjednávať a jedinou jeho alternatívou je prijatie, resp. odmietnutie návrhu. Význam spotrebiteľských zmlúv možno vidieť v rovine zvýšenej ochrany slabšieho prvku záväzkového vzťahu - spotrebiteľa a jeho práva.

Východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá v nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom s ohľadom na okolnosti, ku ktorým dochádza ku konfrontácii, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva, ľahšiu dostupnosť právnych služieb a so zreteľom na možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet ku zmluvnému jednaniu pochádza od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednanie pripravený. Pri kontraktácii je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosti spotrebiteľa.

Podľa § 153 ods. 3, 4 O.s.p. súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve. Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve (16ab) alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadost'učinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve.

Podľa ustanovenia § 3 ods. 2 Smernice Rady č. 93/13 EHS z 5. 4. 1993 podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatnenie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

Podľa § 80 písm. c/ O.s.p. návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Žalovaný namietal naliehavosť právneho záujmu žalobkyne s tvrdením, že žalobkyňa naliehavý právny záujem nepreukázala a neodôvodnila.

Naliehavý právny záujem žalobkyne je preukázaný tým, že žalovaný účastník reálne plnil realizáciu zabezpečovacieho prostriedku, čím dochádza a môže aj v budúcnosti dochádzať bez právneho dôvodu k zásahu do majetkovej sféry žalobkyne, pričom zamestnávateľ žalobkyne bude musieť rešpektovať uzatvorenú dohodu vykonávať zrážky zo mzdy žalobkyne a žalovaný účastník sa môže na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatiť. Žalobkyňa sa iným spôsobom ako žalobou na súde zmeny tohto stavu nemôže domáhať. Vychádzajúc z ustanovenia § 80 O.s.p. súd teda zhodnotil, že žalobkyňa preukázala naliehavosť právneho záujmu na určovacej žalobe, ktorou má súd určiť, či dohoda o zrážkach zo mzdy je alebo nie je platná.

V deň podpisu zmlúv o revolvingovom úvere žalobkyňa podpísala na zvláštnej listine aj dohody o zrážkach zo mzdy uzatvorené podľa § 551 Občianskeho zákonníka, podľa ktorých žalobkyňa súhlasila, aby jej boli vykonávané zrážky zo mzdy vo výške mesačnej splátky uvedenej v zmluvách o úvere. Predmetnou dohodou žalobkyňa vyslovila súhlas, že veriteľ je oprávnený túto dohodu predložiť zamestnávateľovi kedykoľvek v priebehu platnosti zmlúv o úvere.

Z dokazovania mal súd za preukázané, že uzatvorené revolvingové zmluvy sú štandardné formulárové zmluvy, ide o zmluvy spotrebiteľské v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka.

Uzatvorením dohody o zrážkach zo mzdy je spotrebiteľ nútený kedykoľvek v platnosti zmluvy strieť vykonávanie zrážok zo mzdy na úhradu pohľadávky veriteľa vyčíslenej zamestnávateľovi bez súdnej kontroly uplatnenej veriteľom na základe neprijateľných klauzúl, resp. bez možnosti spotrebiteľa zamedziť ich vykonávanie v rozsahu uplatnenom z neprijateľných zmluvných podmienok.

Podľa ustálenej judikatúry systém ochrany spotrebiteľov zavedený Smernicou Rady 93/13 EHS o nekalých zmluvných podmienkach vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k prístúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom bez toho, aby mohol ovplyvniť ich obsah. Výkon zrážok zo mzdy je procesom, ktorý nepodlieha autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže byť vystavený neprijateľnému konaniu zo strany dodávateľa. Z uvedeného dôvodu ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku.

Okrem toho súd poukazuje na skutočnosť, že zmluvy o revolvingovom úvere obsahujú neprijateľné zmluvné podmienky - ročná úroková sadzba úveru 70,01 %, priemerná RPMN za úver 45,66 %.

V dohodách o zrážkach zo mzdy bolo tiež dohodnuté, že strany výslovne súhlasia s tým, že pokiaľ nebude v ktoromkoľvek mesiaci zrážka zo mzdy vykonaná v dohodnutej výške (a to z akéhokoľvek dôvodu), ale vo výške nižšej, bude za účelom riadneho vyrovnania príslušných pohľadávok výška mesačných zrážok zo mzdy v najbližšom nasledujúcom mesiaci či mesiacoch zvýšená nad dohodnutú výšku, a to na najvyššiu prípustnú výšku v zmysle všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich rozsah zrážok zo mzdy pri výkone rozhodnutia, a to všetko do doby úhrady všetkých pohľadávok v omeškaní. V dohode o zrážkach zo mzdy bola dohodnutá splatnosť týchto poplatkov určených na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky a zabezpečená vymoženosť tohto finančného plnenia.

Z uvedených dôvodov Dohody o zrážkach zo mzdy č. 8300044369 zo dňa 15. 12. 2011 a č. 8300044370 zo dňa 19. 12. 2011 uzatvorené medzi žalobkyňou a žalovaným, ktoré zabezpečujú peňažné plnenie zo Zmluvy o úvere č. 8300044369 a zo Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8300044370, ktoré obsahujú neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1, 5 Občianskeho zákonníka, keďže žalobkyňa ako spotrebiteľ bola nútená dohodu vo vzťahu k žalovanému ako veriteľovi podpísať, sú neplatné. Podpisom zmlúv sa žalobkyňa dobrovoľne podrobila vykonávaným zrážkam bez možnosti bránenia ich vykonávania za predpokladu, že tieto sú uplatňované veriteľom z neprijateľných zmluvných klauzúl, resp. z neplatnej časti právneho úkonu pre rozpor so zákonom a pre rozpor s dobrými mravmi.

Uvedený zabezpečovací inštitút umožňuje dodávateľovi siahnuť na majetkové práva spotrebiteľa aj za predpokladu, že si uvedené nároky uplatňuje z neprijateľných klauzúl, resp. neplatných právnych úkonov. Súd je toho názoru, že spôsobuje hrubú nerovnováhu v neprospech spotrebiteľa, ktorý je povinný sa takémuto konaniu dodávateľa podriaďiť bez predchádzajúcej súdnej kontroly prípadných neprijateľných klauzúl uplatneného nároku dodávateľa a z uvedeného dôvodu súd dohody o zrážkach zo mzdy vyhodnotil za neprijateľné a tým aj neplatnú zmluvnú podmienku v zmysle ustanovení § 53 ods. 1 a

6 Občianskeho zákonníka, ktorá bola dohodnutá v Zmluve o revolvingovom úvere č. 8300044369 a 8300044370 a žalobe v plnom rozsahu vyhovel.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. tak, že žalobkyni náhradu trov konania nepriznal, lebo žalobkyňa bola v konaní úspešná, ale náhradu trov konania nežiadala.

Žalobkyňa bola podľa § 4 ods. 2 písm. za/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch oslobodená od platenia súdnych poplatkov, preto je žalovaný povinný podľa § 148 ods. 1 O.s.p. zaplatiť štátu na účet Okresného súdu Košice I súdny poplatok vo výške 99,50 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku **m o ž n o** podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Košice I v dvoch písomných vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a)
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený **m ô ž e** podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu (zákon č. 233/1995 Z.z.).